

ปัญหาทางกฎหมายในการรอการลงโทษแทนโทษจำคุก Legal problems awaiting punishment instead of imprisonment

อินทิรา เอื่องาน¹ , และจิตรดารมย์ รัตน์วุฒิ²

Intira Uangan , Jitdarom Rattanawut

1 นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร 0-7791-333 โทรสาร 0-7791-3348 อีเมล intirauangan60@gmail.com

2 อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานี โทร 0-7791-333 โทรสาร 0-7791-3348 อีเมล lawman077355623@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความเป็นมา แนวคิด และกฎหมายเกี่ยวกับการรอการลงโทษ แทนโทษจำคุก ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ และ 2) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหักวันคุมขังออกจากโทษในคดีรอการลงโทษ เป็น การศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก หนังสือ ตำรา บทความวิชาการ พระราชบัญญัติ คำพิพากษาศาลฎีกาและ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ ใช้วิธีเรียบเรียงแบบ พรรณนาความ

ผลการศึกษาพบว่า 1) การรอการลงโทษเป็นหนึ่งในมาตรการทางกฎหมายที่ได้รับการพิจารณาอย่างกว้างขวาง ใน หลายประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เพื่อลดการพึ่งพาการใช้โทษจำคุก โดยเฉพาะในกรณี ของผู้กระทำผิดที่ไม่รุนแรง แนวคิดหลักของมาตรการนี้คือ การเลี่ยงการควบคุมตัวในเรือนจำที่อาจส่งผลกระทบต่อเชิงลบและ ผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชน การใช้มาตรการรอการลงโทษยังช่วยลดความแออัดในเรือนจำ และส่งเสริมการฟื้นฟูผู้กระทำผิด ให้กลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ และการรอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย มีข้อจำกัดในหลายประการ โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำผิดเคยรับโทษจำคุกมาก่อน ซึ่งทำให้จำเลยไม่สามารถได้รับการรอการลงโทษอีกครั้ง แม้จะกลับตัวเป็น คนดีและไม่เคยก่ออาชญากรรมร้ายแรง การจำกัดนี้นำไปสู่ความไม่เป็นธรรมและขาดโอกาสในการแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ในขณะที่ผู้กระทำผิดที่หลบหนีจนพ้นโทษ หรือผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุกยังคงได้รับสิทธิในการรอการลงโทษ นอกจากนี้ การหักวัน คุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีที่มีการรอการลงโทษยังคงขาดความชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากในบาง กรณีผู้กระทำผิดอาจได้รับโทษซ้ำซ้อน หรือถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยไม่จำเป็น และ 2) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหักวัน คุมขังของผู้กระทำผิดก่อนการพิพากษาในคดีที่ศาลรอการลงโทษเป็นประเด็นที่ยังคงขาดความชัดเจนในกระบวนการยุติธรรมของ ประเทศไทย ความไม่ชัดเจนนี้ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้กระทำผิดได้รับการรอ การลงโทษ แต่ในระหว่างนั้นอาจเกิดคดีความใหม่ขึ้น ทำให้ต้องบังคับใช้โทษจากคดีก่อนร่วมกับโทษในคดีใหม่ ซึ่งบางครั้งอาจ นำไปสู่การลงโทษซ้ำซ้อนและการจำกัดสิทธิเสรีภาพเกินความจำเป็น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้แก่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 โดยกำหนดเงื่อนไขการรอการลงโทษผู้ที่ได้รับโทษจำคุกมาก่อน โดยมีเงื่อนไขของกำหนดระยะเวลาในการรอการลงโทษ ไว้ตามประมวลกฎหมายอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส หรือโทษจำคุกแล้วมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ตามประมวลกฎหมายประเทศ ญี่ปุ่น และควรมีบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาออกจากโทษจำคุก เพื่อป้องกันการลงโทษซ้ำซ้อน และสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้กระทำผิดที่ต้องเผชิญกับกระบวนการยุติธรรม

คำสำคัญ : การรอการลงโทษ การหักวันคุมขัง โทษจำคุก มาตรการแทนการลงโทษ

ABSTRACT

This study aims to study 1) the background, concepts, and laws regarding the suspension of sentence instead of imprisonment in Thailand and abroad, and 2) legal measures regarding the deduction of detention days from sentences in cases of suspended sentences. This is a qualitative study by studying and researching information from books, textbooks, academic articles, acts, Supreme Court decisions, and electronic data. The obtained data is analyzed, synthesized, and compared with foreign laws. The descriptive method is used.

The results of the study found that 1) suspended sentences are one of the widely considered legal measures in several countries, including France, Japan, and the United States, to reduce the reliance on prison sentences, especially in the case of non-violent offenders. The primary rationale of this measure is to avoid prison detention, which may have negative effects and impacts on families and communities. Suspended sentences also help reduce prison overcrowding and promote the rehabilitation of offenders so that they can reintegrate into society in a quality manner. Suspended sentences under the Thai Criminal Code have several limitations, especially in cases where offenders have previously served a prison sentence, which means that defendants cannot receive a suspended sentence again, even if they have reformed and never committed a serious crime. This limitation leads to injustice and a lack of opportunity for offenders to correct their behavior, while offenders who escape and are free from prison or who have never been imprisoned still have the right to a suspended sentence. In addition, the deduction of pre-trial detention days in cases with suspended sentences is still unclear, causing problems in law enforcement, as in some cases offenders may receive repeated sentences or have their rights and freedoms restricted unnecessarily. 2) Legal measures regarding the deduction of pre-trial detention days in cases with suspended sentences are still an issue that lacks clarity in the Thai justice process. This uncertainty leads to problems in law enforcement, particularly, in cases where the offender has been granted a suspended sentence, but a new case arises, requiring the enforcement of the sentence from the previous case together with the sentence from the new case, which sometimes leads to repeated punishment and unnecessary restrictions on liberty. Therefore, the researcher recommends amending Article 56 of the Criminal Code by specifying the conditions for the suspended sentence for those who have previously been imprisoned, with the conditions of the suspended sentence as specified in the Criminal Code of the French Republic, or the prison sentence having elapsed for at least 5 years as specified in the Japanese Code. There should also be clear provisions on the deduction of pre-sentence detention days from the prison sentence in order to prevent repeated punishment and create fairness for offenders who have to face the justice process.

Keywords: Suspended sentence, Deduction of detention days, Imprisonment, Alternative measures for punishment

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความแออัดในเรือนจำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมและทรัพยากรของรัฐอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2566 พบว่าประเทศไทยมีจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมากถึง 260,000 คน ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 8 ของโลก และหากคิดตามอัตราส่วนต่อประชากร ประเทศไทยมีผู้ต้องขัง 377 คนต่อประชากร 100,000 คน สูงเป็นอันดับที่ 15 ของโลก ขณะที่เรือนจำทั่วประเทศมีพื้นที่รองรับผู้ต้องขังเพียง 230,000 คน ซึ่งต่ำกว่าความต้องการกว่า 30,000 คน ทำให้เกิดปัญหาความแออัดที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการปฏิบัติต่อนักโทษตามที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติใน "กฎแมนเดลลา" (Mandela Rules) โดยเฉพาะในเรื่องของพื้นที่นอนที่ไม่เพียงพอต่อผู้ต้องขัง และมาตรฐานสุขอนามัยที่ต่ำกว่าที่กำหนด แม้ว่าการลงโทษจำคุกจะถูกใช้เป็นมาตรการหลักในระบบยุติธรรมของไทย แต่การบังคับใช้มาตรการนี้ในผู้กระทำความผิดทุกประเภทกลับนำไปสู่ผลกระทบในเชิงลบหลายประการ เช่น การเพิ่มความเสี่ยงในการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจากนักโทษรายอื่น การสร้างตราบาททางสังคมที่ทำให้ผู้พ้นโทษไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างราบรื่น รวมถึงการถูกกีดกันจากโอกาสทางการจ้างงาน โดยเฉพาะในภาคราชการและงานที่ต้องใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เช่น หนายความ วิศวกร หรือแพทย์ ซึ่งกฎหมายกำหนดห้ามผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกสมัครงานในตำแหน่งเหล่านี้ นอกจากนี้ แม้รัฐบาลจะพยายามส่งเสริมให้ภาคเอกชนรับผู้พ้นโทษเข้าทำงาน แต่ความหวาดระแวงและตราบาททางสังคมยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการกลับคืนสู่ชีวิตปกติของผู้พ้นโทษ

ผลกระทบจากการจำคุกไม่ได้จำกัดอยู่ที่ผู้กระทำความผิดเพียงฝ่ายเดียว แต่ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวของพวกเขาด้วย เช่น การสูญเสียรายได้หลักของครอบครัว การขาดบุคคลที่ดูแลบุตรหลาน และการถูกกีดกันจากสังคม ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว นอกจากนี้ ความแออัดในเรือนจำยังบังคับให้รัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการขยายเรือนจำ การดูแลผู้ต้องขัง และการรักษาพยาบาลสำหรับนักโทษ แทนที่จะนำงบประมาณดังกล่าวไปพัฒนาด้านอื่นที่สำคัญ เช่น การศึกษา การสาธารณสุข หรือการสร้างงานให้กับประชาชน

ในหลายประเทศ การรอกการลงโทษ (Probation) ได้รับการยอมรับว่าเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการลดความแออัดในเรือนจำและส่งเสริมการฟื้นฟูผู้กระทำความผิด โดยการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดในการปรับตัวและกลับเข้าสู่สังคมโดยไม่ต้องถูกคุมขัง อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทย การใช้มาตรการรอกการลงโทษยังมีข้อจำกัดในเชิงกฎหมาย เช่น มาตรา 56 ของประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดเงื่อนไขเข้มงวดว่าผู้กระทำความผิดที่เคยรับโทษจำคุกไม่สามารถได้รับการพิจารณาการลงโทษ (ยกเว้นในกรณีที่เป็นการผิดโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ) ข้อจำกัดเหล่านี้ทำให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดแต่กลับตัวเป็นคนดีและไม่เป็นภัยต่อสังคมไม่ได้รับโอกาสในการฟื้นฟูหรือกลับคืนสู่ชีวิตปกติ

การศึกษาแนวทางการปรับปรุงมาตรการรอกการลงโทษให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น The Tokyo Rules จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง มาตรการดังกล่าวสามารถช่วยลดการใช้โทษจำคุกในกรณีที่ไม่จำเป็น และส่งเสริมความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดในการปรับตัวเข้าสู่สังคมโดยไม่มีตราบาตยังสามารถลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำในระยะยาว และช่วยสร้างความสมดุลระหว่างการลงโทษและการฟื้นฟู ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของระบบยุติธรรมที่มุ่งสร้างสังคมที่ปลอดภัยและยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายเกี่ยวกับการรอกการลงโทษแทนโทษจำคุกทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรอกการลงโทษและการหักวันคุมขังออกจากโทษในคดีรอกการลงโทษ

สมมติฐานในการศึกษา

การรอกการลงโทษไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการไม่ควบคุมตัว (The Tokyo Rules) จึงเห็นควรแก้ไข ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อช่วยลดการใช้โทษจำคุกในกรณีที่ไม่จำเป็น และทำให้เกิดความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้นในกระบวนการยุติธรรม การปรับปรุงกฎหมายนี้ควรรวมถึงการลดข้อจำกัดที่เกี่ยวกับประวัติการต้องโทษจำคุกในอดีต เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกมาแล้ว แต่กลับตัวเป็นคนดี มีโอกาสได้รับการรอกการลงโทษ เช่นเดียวกับผู้ที่ไม่เคยรับโทษมาก่อน รวมถึงควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อป้องกันการลงโทษซ้ำซ้อนและสร้างความยุติธรรมให้กับผู้กระทำผิด

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาจะพิจารณาทั้งในแง่ของกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ โดยมีการศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการในประเทศอื่น ๆ ที่ใช้ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law) และระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์ (Civil Law) เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยให้มีความยุติธรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

การศึกษาเน้นการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้มาตรการการรอกการลงโทษ โดยเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดเคยต้องโทษจำคุกมาแล้ว หรือกรณีผู้กระทำผิดถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา และการหักวันคุมขังออกจากโทษจำคุก ซึ่งยังขาดความชัดเจนและอาจนำไปสู่การลงโทษซ้ำซ้อน

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าและรวบรวม ข้อมูลจากตัวบทกฎหมาย หนังสือบทความ วารสาร ตำรา บทความ รายงานวิจัย ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจน เอกสารเผยแพร่ต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล ปรากฏรายละเอียดดังนี้

1) ผลการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางกฎหมายในการรอกการลงโทษแทนโทษจำคุก ปรากฏรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) การนำมาตรการรอกการลงโทษมาใช้แทนการลงโทษจำคุก

การรอกการลงโทษ (Probation) เป็นหนึ่งในมาตรการทางกฎหมายที่ได้รับการพิจารณาอย่างกว้างขวางในหลายประเทศ เพื่อลดการพึ่งพิงการใช้โทษจำคุก โดยเฉพาะในกรณีของผู้กระทำผิดที่ไม่รุนแรง แนวคิดหลักของมาตรการนี้คือการเลี่ยงการควบคุมตัวในเรือนจำที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น การสร้างตราบาปทางสังคม การเสื่อมถอยของพฤติกรรมจากการอยู่ร่วมกับนักโทษรายอื่น และผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชน การใช้มาตรการรอกการลงโทษยังช่วยลดความแออัดในเรือนจำ และส่งเสริมการฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ

แนวคิดและวัตถุประสงค์ของมาตรการรอกการลงโทษ

มาตรการรอกการลงโทษเป็นการสร้างสมดุลระหว่างการลงโทษและการฟื้นฟู โดยเน้นให้โอกาสผู้กระทำผิดปรับปรุงพฤติกรรมและคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน มาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการไม่ควบคุมตัว (The Tokyo Rules) สนับสนุนการใช้มาตรการนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุมตัวผู้กระทำผิดที่ไม่จำเป็น พร้อมกำหนดแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนและประโยชน์สูงสุดของทั้งผู้กระทำผิดและสังคม แนวคิดและวัตถุประสงค์ของมาตรการรอกการลงโทษ และเป็นทางเลือกที่ศาลใช้เพื่อลดการควบคุมตัวในเรือนจำ โดยเฉพาะกับผู้กระทำผิดที่ไม่มีลักษณะเป็นภัยต่อสังคม ศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขต่างๆ เพื่อส่งเสริมการฟื้นฟู เช่น การเข้ารับการบำบัด การทำงานบริการสังคม หรือการติดตามพฤติกรรมผ่านเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ แนวทางนี้ช่วยลดผลกระทบต่อผู้กระทำผิด ครอบครัว และสังคม ทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้ผู้กระทำผิดเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

การนำมาตรการรอกการลงโทษในต่างประเทศ

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ฝรั่งเศสใช้ระบบ "Suspended Sentence" หรือ "Peine avec Sursis" ซึ่งแบ่งออกเป็นสองรูปแบบ:

1. Suspension Simple – การรอกการลงโทษโดยไม่มีเงื่อนไข

2. Suspension Probatoire – การรอกการลงโทษพร้อมเงื่อนไข เช่น การทำงานบริการสังคม การบำบัด หรือการจ่ายค่า

ชดใช้

บทบาทของศาลคือการกำหนดเงื่อนไขตามความเหมาะสมของลักษณะความผิดและพฤติการณ์ของผู้กระทำผิด ระบบนี้ช่วยลดความแออัดในเรือนจำ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นใช้ระบบ "Suspended Execution of Sentence" โดยมีเงื่อนไขที่เข้มงวด เช่น การไม่กระทำผิดซ้ำ และการเข้าร่วมโปรแกรมฟื้นฟู เช่น การฝึกอาชีพ การให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยา หรือการบำบัดยาเสพติด บทบาทสำคัญของ Probation Officer คือการดูแลและสนับสนุนผู้กระทำผิดในกระบวนการฟื้นฟู ผลลัพธ์ที่ชัดเจนคือการลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ และเพิ่มโอกาสในการคืนสู่สังคม

สหรัฐอเมริกา

ระบบ Probation ในสหรัฐฯ ใช้ในคดีที่ไม่รุนแรง เช่น คดียาเสพติดหรือคดีเยาวชน โดยกำหนดเงื่อนไขหลากหลาย เช่น การทำงานบริการสังคม การบำบัดยาเสพติด หรือการจำกัดเสรีภาพ Probation Officer มีบทบาทสำคัญในการติดตามพฤติกรรม และให้คำปรึกษาแก่ผู้กระทำผิด

จุดเด่นของมาตรการรอกการลงโทษ

- ความยืดหยุ่น ศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละราย เช่น การบำบัด การทำงานบริการสังคม หรือการติดตามพฤติกรรม

- การลดผลกระทบทางลบ สามารถลดความเสียหายที่เกิดจากการจำคุก เช่น การสูญเสียรายได้ การขาดบุคคลดูแลครอบครัว และการประทับตราบาป

- การฟื้นฟู ส่งเสริมการปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำผิดผ่านโปรแกรมฟื้นฟูที่ครอบคลุม

บทเรียนและข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย

ประเทศไทยใช้มาตรการรอกการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ซึ่งช่วยลดการพึ่งพาโทษจำคุกในคดีไม่รุนแรง อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้มาตรการนี้ยังคงมีข้อจำกัด เช่น การปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกได้รับการพิจารณา แม้บุคคลดังกล่าวจะกลับตัวเป็นคนดีแล้วก็ตาม

ประเทศไทยสามารถเรียนรู้จากแนวทางในต่างประเทศ เช่น

- เพิ่มความยืดหยุ่นในเงื่อนไขการรอกการลงโทษ

- ส่งเสริมบทบาทของ Probation Officer ในการติดตามและสนับสนุนผู้กระทำผิด

- นำเทคโนโลยี เช่น อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) มาใช้ควบคู่กับมาตรการรอกการลงโทษ

การนำมาตรการรอกการลงโทษมาใช้แทนการจำคุกถือเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพในการลดความแออัดในเรือนจำและส่งเสริมความยุติธรรมที่สมดุล การพัฒนามาตรการนี้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยจะช่วยลดผลกระทบทางลบจากการจำคุก และสนับสนุนการคืนผู้กระทำผิดเข้าสู่สังคมอย่างมีคุณภาพในระยะยาว

(2) การหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีที่มีการรอกการลงโทษ

การหักวันคุมขังก่อนการพิพากษาในคดีที่ศาลรอกการลงโทษเป็นประเด็นที่ยังคงขาดความชัดเจนในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ความไม่ชัดเจนนี้ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้กระทำผิดได้รับการรอกการลงโทษ แต่ในระหว่างนั้นอาจเกิดคดีความใหม่ขึ้น ทำให้ต้องบังคับใช้โทษจากคดีก่อนร่วมกับโทษในคดีใหม่ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่การลงโทษซ้ำซ้อนและการจำกัดสิทธิเสรีภาพเกินความจำเป็น

ความสำคัญของการหักวันคุมขัง

การหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษามีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรม เพราะถือเป็นการชดเชยเวลาที่ผู้กระทำผิดถูกจำกัดเสรีภาพในระหว่างการพิจารณาคดี หากไม่มีกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ อาจส่งผลให้ผู้กระทำผิดถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพอย่างไม่เป็นธรรม หรือในบางกรณีอาจถูกลงโทษซ้ำซ้อน

ปัญหาที่พบในกรณีของการรอลงโทษ

กรณีที่ศาลรอลงโทษในคดีแรก หากผู้กระทำผิดไปก่อคดีใหม่ในระหว่างที่ยังอยู่ในระยะเวลาการลงโทษ ศาลจะนำโทษของคดีแรกมารวมกับคดีใหม่ แต่ปัญหาคือวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีแรกมักไม่ได้รับการหักออกจากระยะเวลาจำคุกในคดีรวม ส่งผลให้ผู้กระทำผิดอาจถูกจำกัดเสรีภาพซ้ำซ้อน

ตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ หากผู้กระทำผิดถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีแรก และศาลพิพากษาให้รอลงโทษ แต่ในระหว่างนั้นผู้กระทำผิดกระทำความผิดใหม่ ศาลมักไม่นำวันที่คุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีแรกมาหักออกจากโทษจำคุกในคดีใหม่ และการหักวันคุมขังในคดีที่มีการรอลงโทษอาจไม่ได้รับการบัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ส่งผลให้การปฏิบัติแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

มาตรา 22 ของประมวลกฎหมายอาญากำหนดว่า “โทษจำคุกให้เริ่มแต่วันมีคำพิพากษา แต่ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่คุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษา เว้นแต่คำพิพากษานั้นจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น” อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ศาลพิพากษารอลงโทษ มาตรานี้ก็ไม่ครอบคลุมถึงการหักวันคุมขังก่อนการพิพากษา ซึ่งทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและการตีความที่แตกต่างกัน

แนวทางปฏิบัติในต่างประเทศ

ในบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น การหักวันคุมขังเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนและเป็นระบบ หากศาลพิพากษาให้รอลงโทษหรือกำหนดโทษใหม่ ศาลจะพิจารณาวินิจฉัยวันคุมขังทั้งหมดก่อนการพิพากษา และหักออกจากระยะเวลาที่ต้องรับโทษเพื่อป้องกันการลงโทษซ้ำซ้อน

สำหรับประเทศไทยปรับปรุงกฎหมายให้ชัดเจนขึ้น คือควรมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 22 ให้ครอบคลุมถึงกรณีการรอลงโทษ เพื่อให้สามารถหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาได้ในทุกกรณี ควรกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นระบบ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับศาลในการพิจารณการหักวันคุมขัง เพื่อป้องกันการตีความที่ไม่สอดคล้องกัน และส่งเสริมความยุติธรรมการบังคับใช้กฎหมายควรมุ่งเน้นความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิด และหลีกเลี่ยงการลงโทษซ้ำซ้อน

ดังนั้นการหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีที่มีการรอลงโทษเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนในประเทศไทย เพื่อป้องกันการจำกัดสิทธิเสรีภาพเกินความจำเป็นและการลงโทษซ้ำซ้อน การปรับปรุงกฎหมายให้ชัดเจนขึ้นจะช่วยส่งเสริมความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม และสร้างความเชื่อมั่นในระบบกฎหมายของประเทศ

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากที่ได้ทำการศึกษาปัญหาทางกฎหมายในการรอลงโทษแทนโทษจำคุก ปรากฏบทสรุปและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) บทสรุป

จากที่ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลถึงปัญหาทางกฎหมายในการรอลงโทษแทนโทษจำคุก ข้อเสนอแนะเป็นจุดสำคัญ ก็คือ แม้มาตรการดังกล่าวเป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการลดความแออัดในเรือนจำและส่งเสริมการฟื้นฟูผู้กระทำผิด แต่ยังคงมีข้อจำกัดในด้านกฎหมายและการบังคับใช้ในประเทศไทย โดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดที่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน รวมถึงความไม่ชัดเจนในเรื่องการหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีที่มีการรอลงโทษ

ประเด็นสำคัญที่พบจากการศึกษา

(1) ข้อจำกัดทางกฎหมาย

การรอกการลงโทษตามมาตรา 56 ของประมวลกฎหมายอาญากำหนดเงื่อนไขที่เข้มงวด เช่น ผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกไม่สามารถได้รับสิทธิรอกการลงโทษ ยกเว้นในกรณีที่เป็นความผิดโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เงื่อนไขดังกล่าวส่งผลให้ผู้กระทำผิดที่กลับตัวเป็นคนดีถูกปิดโอกาสในการใช้มาตรการนี้

(2) ผลกระทบของการขาดความชัดเจนในกฎหมาย

ความไม่ชัดเจนในเรื่องการหักวันคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีที่มีการรอกการลงโทษ ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ เช่น การลงโทษซ้ำซ้อนหรือการจำกัดสิทธิเสรีภาพเกินความจำเป็น

(3) เปรียบเทียบกับแนวทางในต่างประเทศ

หลายประเทศ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา มีการนำมาตรการรอกการลงโทษมาใช้อย่างยืดหยุ่น โดยศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสมกับพฤติการณ์ของผู้กระทำผิด เช่น การทำงานบริการสังคม การบำบัด หรือการติดตามพฤติกรรม นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการหักวันคุมขังเพื่อป้องกันการลงโทษซ้ำซ้อน

จึงมีความจำเป็นและสำคัญที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายการรอกการลงโทษแทนโทษจำคุก กำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการหักวันคุมขัง โดยการเรียนรู้จากแนวทางในต่างประเทศ ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยต่อไป

2) ข้อเสนอแนะ

จากการค้นพบที่ได้มาจากการศึกษาในบทสรุปข้างต้น การใช้มาตรการรอกการลงโทษแทนโทษจำคุกในประเทศไทย ควรพิจารณาให้ครอบคลุมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งตัวผู้กระทำผิด ระบบกฎหมาย และสังคมโดยรวม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติในต่างประเทศ และแนวคิดด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพมากกว่าการลงโทษอย่างรุนแรง ซึ่งผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

(1) ควรแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการใช้มาตรการรอกการลงโทษ แทนโทษจำคุกในประมวลกฎหมายอาญาของไทย

ตามมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรอกการลงโทษ เป็นมาตรการที่มีการใช้อย่างจำกัด และมีเงื่อนไขที่ซับซ้อนในการบังคับใช้ โดยเฉพาะการบังคับใช้เฉพาะกับผู้ที่ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน และผู้กระทำผิดที่เป็นความผิดลหุโทษหรือกระทำผิดโดยประมาท ดังนั้น ควรมีการเสนอแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้ศาลมีดุลยพินิจที่ยืดหยุ่นมากขึ้นในการพิจารณาให้รอกการลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน โดยเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดได้แสดงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

โดยผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไข มาตรา 56 เพื่อขยายโอกาสในการรอกการลงโทษ ลดข้อจำกัดเกี่ยวกับการเคยต้องโทษจำคุกในอดีต เช่น ให้โอกาสผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก แต่ได้แสดงการกลับตัวเป็นคนดี และไม่กระทำความผิดซ้ำ สามารถขอรับสิทธิในการรอกการลงโทษได้ และเพิ่มความยืดหยุ่นในดุลพินิจของศาล โดยเน้นพิจารณาปัจจัยส่วนตัวของผู้กระทำผิด เช่น อายุ ประวัติส่วนตัว และการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้โอกาสผู้กระทำผิดได้เริ่มต้นใหม่ ดังนี้

1.ลดข้อจำกัดเกี่ยวกับการเคยต้องโทษจำคุกในอดีต

ข้อเสนอให้แก้ไขบทบัญญัติโดยอนุญาตให้ผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก สามารถขอการรอกการลงโทษได้ หากผ่านการตรวจสอบว่าได้แสดงความพยายามปรับปรุงตนเอง เช่น เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ได้รับการรับรอง

เพิ่มเงื่อนไขการพิจารณาความเหมาะสม เช่น ความผิดที่เคยกระทำไม่เป็นความผิดร้ายแรง และไม่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำอย่างเป็นระบบ

เหตุผลเพราะ กฎหมายปัจจุบันในมาตรา 56 มีข้อจำกัดเข้มงวดเกี่ยวกับการเคยต้องโทษจำคุก โดยเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดที่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน (ยกเว้นในกรณีความผิดลหุโทษ หรือความผิดโดยประมาท) แม้จะเป็นผู้ที่แสดงการกลับตัวเป็นคนดี และไม่กระทำความผิดซ้ำ ก็ไม่ได้รับสิทธิในการรอกการลงโทษ

2. เพิ่มความยืดหยุ่นในดุลพินิจของศาล

ข้อเสนอให้ศาลได้รับอำนาจพิจารณาในการใช้ดุลพินิจ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำผิดอย่างละเอียด เช่น อายุผู้กระทำ

ผิดที่เป็นเยาวชนหรือสู่วัย อาจได้รับสิทธิ์พิจารณาการลงโทษ เนื่องจากมีแนวโน้มกลับตัวได้ง่ายประวัติส่วนตัว ครอบครัวพิจารณาว่าผู้กระทำผิดมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวหรือสังคมอย่างไร เช่น เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือบุตรหลาน สภาพแวดล้อมที่กระทำผิด หากเป็นความผิดที่เกิดจากแรงกดดันทางสังคม เศรษฐกิจ หรือความไม่พร้อมทางจิตใจ ควรนำมาประกอบการพิจารณา กำหนดให้ศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขเฉพาะ ตามความเหมาะสม เช่น การเข้ารับการรักษา การทำงานบริการสังคม หรือการฝึกอาชีพแทนโทษจำคุก

เหตุผล การบังคับใช้มาตรฐานแบบตายตัวอาจไม่เหมาะสมกับทุกกรณี เนื่องจากผู้กระทำผิดมีสถานการณ์และปัจจัยส่วนตัวที่แตกต่างกัน

3. กำหนดเงื่อนไขการพิจารณาอย่างชัดเจนในการใช้มาตรการลงโทษ

ข้อเสนอควร เพิ่มบทบัญญัติให้ศาลต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาปัจจัยดังนี้ว่า การกระทำผิดเกิดจากความจำเป็นหรือเป็นอุบัติเหตุ ผู้กระทำผิดแสดงความสำนึกผิดและมีความพยายามชดเชยความเสียหายให้ผู้เสียหาย ความผิดไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมหรือความสงบเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะเหล่านี้จะช่วยปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยให้มีความยืดหยุ่นและทันสมัยมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาความยุติธรรมและความปลอดภัยของสังคมได้

เอกสารอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

1.หนังสือ

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, ชาติ ชัยเดชสุริยะ และณัฐวสา ฉัตรไพฑูริย์. **มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์-เดือนตุลา, 2547.

ธานี วรภัทร์. **หลักกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน,2558)

นัทธี จิตสว่าง. **หลักทฤษฎีวิทยา: หลักการวิเคราะห์ระบบงานราชทัณฑ์**. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2540.

ประเสริฐ เมฆมณี. **หลักทฤษฎีวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิพิธการพิมพ์, 2523.

พยนต์ สันธุนาวา, **การศึกษาเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ**, (เอกสารประกอบผลงานกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2555)

ภาสกร ญาณสุธี. **กลวิธีรอการลงโทษโดยคำพิพากษาศาลฎีกา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาทตยา, 2543.

มรุธา วัฒนชะชีวะกุล. **เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากฎหมายอาญาเปรียบเทียบ**, กรุงเทพมหานคร : ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สงวน พรอิชยานนท์. **รอการลงโทษ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อาทตยา มลิเนียม, 2539.

สุวิทย์ นิ่มน้อย. **กฎหมายอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.

อรัญ สุวรรณบุบผา. **หลักอาญาวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

อัษฎางค์ ปาณิกบุตร. **กฎหมายอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์-มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.

2.บทความ

รณยุทธ ศรียิ่งยงค์. **"เขาจะเป็นคนดีได้อย่างไร?"** บทบัณฑิตย 28, 1 (มกราคม 2514): 807-816

ศิริ อัครวนนท์. **"ปัญหาเรื่องรอการลงอาญาจำเลย."** บทบัณฑิตย 12 (มกราคม 2483): 194-203,

3.วิทยานิพนธ์

มงคล วีระศิริ, ร้อยโท **"บทบาทของบ้านกึ่งวิถีในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด."** วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2547.

อัยยรัช บุญส่งสุวรรณ. "ปัญหาข้อจำกัดการลงโทษและการรอกการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56." วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

4. รายงานวิจัย

ณรงค์ ใจหาญและคณะ. รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัย เรื่อง ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษ และการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

5. เอกสารอื่น ๆ

กรรณิการ์ แสงทอง. "มาตรการลงโทษระดับกลาง: อีกทางเลือกของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด." เอกสารประกอบการประชุมระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 5 เรื่อง การพัฒนากระบวนการยุติธรรมในสภาวะการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก (The Development of Justice in a Changing World). สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี, 4-5 กันยายน 2550.

สถาบันวิจัยและพัฒนาและพัฒนากระบวนการยุติธรรม. "แนวทางการกำหนดความผิดอาญาในประเทศไทย," ใน เอกสารประกอบการบรรยายโครงการสัมมนาเพื่อพัฒนาระบบการใช้บังคับกฎหมาย เรื่อง การกำหนดความผิดอาญาในกฎหมายไทย: ปัญหาที่ยังไม่ได้แก้ไข, หน้า 57-74. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนาและพัฒนากระบวนการยุติธรรม, 2548.

สำนักงานกิจการยุติธรรม. สรุปผลการประชุมย่อย การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 5 "การพัฒนากระบวนการยุติธรรมในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (The Development of Justice System in a Changing World)" เรื่อง มิติใหม่ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม: มิติใหม่ของกระบวนการบริหารงานยุติธรรมทางแพ่งและอาญา [Online]. Available URL: http://www.oja.go.th/data/download/oja_jrd_symposium_5_Total_1-4.pdf, 2550 (กันยายน, 18).

6. กฎหมาย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2532.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2545.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528.

พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระปรีมินทรมหากุมิพลอดุลยเดชมิ

พระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550.

พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499.

พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2502.

พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา 60 พรรษา พ.ศ. 2530.

พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติ 50 ปี พ.ศ. 2539.

พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พ.ศ. 2526.

พระราชบัญญัติล้างมลทินผู้กระทำผิดทางการเมือง ร.ศ. 130 พุทธศักราช พ.ศ. 2475.

พระราชบัญญัติล้างมลทินให้แก่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษในกรณีแรงงานหรือทรัพย์สินในระหว่างมหาสงครามเอเชียบูรพา พ.ศ. 2489.

"หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ.2546"ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 120 ตอนที่ 58 ก (20 มิถุนายน 2546): 24-31.

"หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติให้ใช้พระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499."ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 743 ตอนที่ 95 (ฉบับพิเศษ) (15 พฤศจิกายน 2499): 1-7.

ประมวลกฎหมายอาญา.

กฎหมายฐานชั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการไม่ควบคุมตัว, ข้อ 8.2 (ข),กฎหมายฐานชั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการไม่ควบคุมตัว (The Tokyo Rules),

ภาษาอังกฤษ

Dressler, David. *Readings in Criminology and Penology*. 2d ed. New York:Columbia University, 1966.

Israel, Jerold H. et.al. *Chiminal Procedure and Constitution: Leading Supreme Court Cases and Introductory Text (1994 edition)*. St. Paul, Minn.: West, 1994. อ้างถึง ใน ณรงค์ ใจหาญและคณะ, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษ และการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

International Federation for Human Rights และสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน. 2566.ประเทศไทย รายงานสภาพเรือนจำประจำปี 2566,

https://www.fidh.org/IMG/pdf/thailand_annual_prison_report_2023_th.pdf Norio, Nishimura. "Selection of Offenders for Probation." Paper Presented at the International Training Course on Community-based corrections. UNAFEI. Tokyo Japan, 19 April-9 July 1983, อ้างถึง ใน ปรีชา ขำเพชร. "ดุลพินิจในการรอกการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษ: ศึกษาแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา." วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

United States Code Title 18: Crime and Criminal Procedure.

United States Commission Guidelines Manual, (November 2001), อ้างถึง ใน ณรงค์ ใจหาญและคณะ, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัย เรื่อง ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษ และการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา.กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

World Prison Brief 2023. <https://www.prisonstudies.org/world-prison-brief-data>